

**RI WUJ RI XUTZ'IB'AJ RI
PABLO CHIKE RI
KOJONELAB' A'J ÉFESO**
Majib'al re

Naq'atalik chi we wuj ri' ub'i'nam Efesios, pune man chike ta ri kojonelab' pa Éfeso xtz'ib'ax wi. Jujun chike ri nab'e taq uwach wuj re Efesios ri xesaxik man kana'tax taj ri tzij Éfeso, we wuj ri' kuq'alajisaj chi ri Pablo man reta'mam ta wi kiwach ri winaq ri xutaq wi we wuj.

Waral ri Pablo kutzijoj rij keb' jastaq. Nab'e kutzijoj rij ri kuxik ri k'ak' winaq pa Cristo xuquje' jas je' kape chirij jun are jewa' ub'anik.

Ri Dios xuk'am loq ronojel ri jastaq chuxe' raqan uq'ab' ri Mesías, xuquje' xuya nim uq'ij ri Jesús pu'wi' ronojel ri jastaq. Ri Pablo kuna'taj ruk' chuq'ab' ri kub'ij pa ri Tyoxalaj wuj pa Salmos 8. Ri Dios xuya ronojel ri jastaq xe raqan uq'ab' jeri' xuk'utu chi xwi ri Jesús nim pa kiwi' konojel.

Ri Jesús kusuk'umaj kanoq ri nab'e sik'inik ri xya'taj che ri achi ojer rech are kab'an re pu'wi' ronojel ri jastaq ri tiktalik.

Ri winaq a'j Israel xuquje' ri winaq ri man a'j Israel taj xb'an jun chike are kijolom ri Jesús.

Ri Dios kamik tajin kuya jun k'ak' k'aslemal chike konojel ri e k'o cho ri uwachulew rumal re ri uchak ri Mesías. Kel kub'ij wa' chi rajawaxik

chi ri e terene'l re ri Jesús kakik'asleb'ej jun ch'ajch'oj laj k'aslemal pa ri kiriqoj ib'.

Ketaqchi'x we winaq chi kakik'utu jas je' rajawaxik keno'jinik jacha ri karaj ri Dios. Ri Pablo kub'ij chike ri e sik'il taq re ri uwuj chi jer e k'o pa jun ch'o'j. Rajawaxik kakikoj ronojel ri kiche'yab'al tob'al kib' k'a pa ri q'ij are ri Mesías kub'an xa jun che ri jastaq pa ri kaj xuquje' cho ri uwachulew.

¹ Ri Pablo, taqo'n rech ri Cristo Jesús rumal ri urayib'al uk'u'x ri Dios, chike ri e tyoxalaj taq winaq ri jeqel kik'u'x pa Cristo Jesús, ri e k'o pa ri tinimit Éfeso. ² Chik'amawa'j toq'ob' xuquje' ja'maril che ri Tataxel Dios xuquje' ri Ajawxel Jesucristo.

Ri tewechib'al rech chikajil, kak'amawa'x pa Cristo

³ Tewchi'tal ri ub'i' ri Dios, Tataxel rech ri Ajawxel Jesucristo, ri ujutewechi'm ruk' ronojel tewechib'al pa ri uxlab'al pa Cristo Jesús, pa ri chikajil k'olib'al. ⁴ Rumal cher ri Are' xujucha'o are maja' katiktaj loq ri uwachulew, rech kujux tyoxalaj taq winaq xuquje' ch'ajch'oj cho Are'. Pa ri loq'anik ⁵ xujuch'a loq, rech kujok che ralk'wa'l xa rumal ri Jesucristo, rumal ri sib'alaj utz laj rayib'al uk'u'x, ⁶ rech kaqaq'ijila'j ri juluwem rech ri utoq'ob' ri xuya chaqe rumal ri loq'alaj Uk'ojol. ⁷ Pa Are' xujtortaj wi rumal ri ukik'el, xkuyutaj ri qamak rumal ri uq'inomal ri utoq'ob'. ⁸ Ri xutixtob'isaj la pa qawi', ruk' ronojel no'jib'al xuquje' chomanik. ⁹ Xuquje' xuk'ut chiqawach ri awatal loq najtir ojer, pa ri

rutzilal, uchomam loq ub'anik quk' we rayib'al uk'u'x ri'. ¹⁰ Xuchomaj loq unuk'ik' pa are' ronojel ri jastaq rech uwachulew xuquje' ri jastaq rech chikajil.

¹¹ Pa Cristo xuquje' xqak'amawa'j ri echab'al, rumal cher ojer xujcha' loq, jacha ri uchomanik ri kakwin chub'anik ronojel ri jastaq, je' jas ri kurayib'ej uk'u'x. ¹² Rech ri uj ri uj nab'e chuya'ik ri qaku'lib'al k'u'x chirij ri Cristo kaqaya q'ijila'nem che ri ujuluwem. ¹³ Ri ix xuquje', are xita ri utz laj tzij rech ri qas tzij, ri utz laj tzij re koltajem, xkoj iwetal rumal ri Tyoxalaj Uxlab'ixel, ri b'i'tal kanoq, ¹⁴ are wa' ri na'tab'al re ri qechab'al, k'a jampa' ku'riqa q'ij rech ri kolotajem rech kaq'ijila'taj ri ujuluwem.

B'anoj ch'awem xuquje' tyoxinik che ri Dios

¹⁵ Rumal k'u ri, are xinta ri ikojob'al pa Cristo Jesús, xuquje' ri kib'an chi kiloq'axik ri tyoxalaj taq winaq, ¹⁶ man intanalinaq ta che utyoxixik che ri Ajawxel pi'wi' pa ri nuch'awem ri kinb'ano, ¹⁷ kinta che ri Dios, Tataxel rech ri Ajawxel Jesucristo, Tataxel rech juluwem chuya iweta'mab'al pa ri uxlab'ixel xuquje' chuq'alajisaj chi'wach pa jun je'lalaj eta'manik. ¹⁸ Xuquje' kinb'an ch'awem pi'wi' rech kajaqataj ri ib'oq'och rech kiweta'maj jas ri ku'lib'al ku'x rech ri sik'inik, xuquje' jas ri q'inomal rech ri echab'al ri ya'tal chike ri tyoxalaj taq winaq. ¹⁹ Xuquje' ri sib'alaj nim utoq'ob' quk' uj ri kujkojon che. Are ri' nimalaj chuq'ab' rech ri ukwinem. ²⁰ Ri xub'an chak are xuwa'jilisaj ri Cristo chikixo'l ri kaminaqib',

xuquje' xut'uyub'a' pa ri uwiqiq'ab' pa ri chikajil k'olib'al. ²¹ Xuquje' xya taqanik pa uq'ab' pa kiwi' ronojel ri e taqanelab' cho ri uwachulew, pa kiwi' ronojel kwinem, xuquje' ronojel taqanik pa kiwi' ronojel b'i'aj, man xaq xwi ta pa we q'otaj re kamik, xane xuquje' ri kape na. ²² Ri Dios xuya ronojel ri jastaq chuxe' raqan uq'ab' ri Cristo, xuquje' xub'an che chi xux ujolom ri komontyox. ²³ Rumal cher ri komontyox are utyo'jal ri Cristo, xuquje' are ri Cristo kayo'w ronojel ri jastaq ri kajawatajik, pa ronojel q'otaj.

2

Ri k'aslemal pa Cristo

¹ Are' xyo'w ik'aslemal are ix kaminaq kanoq pa taq ri iwetzelal xuquje' ri imak. ² Che ri' are je xixno'jinik jetaq ri karaj ri uwachulew are xib'an rech ri kataqan pa ri q'equ'mal, je' jas ri uxlab'al ri kataqan pa kanima' ri winaq ri man keniman ta che ri Dios. ³ Qonojel je xujno'jin kan nab'e, are xqab'an ri karaj ri qatyo'jal are xqab'an ri itzel taq qarayinik. Uj ralk'wa'l oyawal jetaq ri nik'aj winaq chik ri maj Dios kuk'. ⁴ Ri Dios k'ut rumal ri je'lalaj utoq'ob'san wach xuquje' ri uloq'anik chaqe, ⁵ pune uj kaminaq pa ri qamak xuya qak'aslemal are kaminaq junam ruk' ri Cristo, xa rumal ri toq'ob' xixkolotajik. ⁶ Xujuk'astajisaj xuquje' ruk' Are', k'a te ri' xujut'uyub'a pa ri chikajil k'olib'al pa Cristo Jesús, ⁷ rech pa ri q'otaj ri petinaq kuk'ut na ri uje'lal ri unimal ri utoq'ob' ri xutixixej pa qawi' pa Cristo Jesús. ⁸ Xaq pa toq'ob' xixkolotajik,

rumal ri ikojob'al, man ruk' ta ichuq'ab', xane xaq usipanik ri Dios. ⁹ Man rumal ta chak rech maj jun kuna' nimal. ¹⁰ Rumal cher are ri Dios xujtikowik pa Cristo Jesús, rech kaqab'an utza taq chak, ri rajawam loq ri Dios ojer.

Xa jun qa'nik pa Cristo

¹¹ Xaq jeri' na'taj chi'we chi ri ix man ix a'j Israel taj, man kojtal ta iwetal, jeri' kakib'ij chi'we ri winaq ri kojtal ketal are wa ri b'antal ruk' uq'ab' winaq. ¹² Che ri q'otaj ri' naj ix k'o wi che ri Cristo, man ix a'j Israel taj, naj ix k'o wi che ri b'i'tal kanoq, maj iku'lib'al ku'x xuquje' man k'o ta ri Dios iwuk'. ¹³ Kamik k'ut pa Cristo ix ri naj ix k'o wi kanoq xixk'am apanoq rumal ri ukik'el ri Cristo. ¹⁴ Rumal cher are qaja'maril ri Cristo, rumal xa jun xub'an chike ri e keb' tinimit, xuwulij ri q'ateb'al ri xaq kukoj ch'o'j chikixo'l. ¹⁵ Xuchup ri q'atoj tzij ri kub'an ri taqanik xub'an ja'maril chikixo'l ri keb' tinimit, rumal xraj xub'an xa jun k'ak' tinimit chike, rech jeri' xujeqeb'a ri ja'maril. ¹⁶ Rech ku'tzir ruk' ri Dios kikob'chal tinimit, pa jun tyo'jal cho ri ripb'al, jawje' ri xukamisaj wi ri b'anoj k'ulel.

¹⁷ Xpetik xulutzijoj ja'maril chi'we ri naj ix k'o wi, xuquje' chike ri naqaj e k'o wi. ¹⁸ Rumal cher rumal ri Cristo ya'tal b'e chaqe kujok ruk' ri Tataxel ruk' ri utob'anik ri Uxlab'ixel. ¹⁹ Rumal ri' eta'matal chi iwach, man naj ta chik kixpe wi, xane xa ix jun chi kuk' ri winaq ri e cha'tal rumal ri Dios, ix tyoxalaj taq winaq ix kachi'l ri uwinaq ri Dios. ²⁰ Chixk'ol pu'wi' ri tak'alib'al ri xkikoj ri e taqo'n xuquje' ri q'alajisal taq utzij ri Dios.

We ab'aj ri qas k'o kutayij are Jesús. ²¹ Ri ja ri tak'al pa Cristo sib'alaj utz b'antal che uyakik, tajin kawa'jilik rech kux jun templo q'ijila'b'al rech ri Ajawxel. ²² Ix xuquje' kixyak pa Cristo rech kixux rachoch ri Uxlab'ixel rech ri Dios.

3

Ri uchak ri Pablo pa ri komontyox

¹ Rumal k'u wa', in in Pablo, in k'o pa che' rumal iloq'axik ix ri man ix a'j Israel taj. ² Iweta'm wa' chi ri Dios xroqxa'nij chwe utzijoxik ri uchomanik ri Dios chi'we pa ri utoq'ob'. ³ Ri Dios are xk'utuw chinuwach ri awatal loq, jetaq ri nutz'ib'am kan chi'we. ⁴ Are kisik'ij uwach ri xintz'ib'aj chi'we, kiweta'maj na jas ri uchomanik ri Dios chrij ri Cristo ri man eta'matal ta kan nab'e. ⁵ Are wa', ri xawax loq chikiwach ri winaq ojer, kamik k'ut tajin kak'ut chikiwach ri e tyoxalaj taq taqo'n rech ri Dios. Xuquje' ri e q'alajisal taq utzij ri Dios rumal ri Uxlab'ixel ⁶ kel kub'ij chi ri winaq ri man aj Israel taj xuquje' ri winaq aj Israel kaya'taj junam ri echab'al chi'we, rumal cher qonojel uj tyo'jal rech ri Cristo, xuquje' iwech junam ri utzujum ri Cristo Jesús chi'we rumal ri utz laj tzij.

⁷ In xinux patanil rech we utz laj tzij ri'. Are wa' ri usipanik ri Dios ri xuya chwe xaq pa ri utoq'ob', rumal ri uchuq'ab' ri ukwinem. ⁸ Pune in ri' ri sib'alaj nitz' nuq'ij chkiwach ri u'winaq ri Dios, xink'amawa'j k'u we toq'ob' rech kintzijoj chike konojel ri winaq rech ri uwachulew ri nimalaj uq'inomal ri Cristo. ⁹ Xuquje' kinya

uch'ob'ik ri urayib'al ri Dios, ri awatal loq pa Dios ri tikol rech ronojel ri jastaq, najtir ojer. ¹⁰ Rech katzijox rumal ri komontyox chike ri e chikajil taq chuq'ab', ri unimal ri reta'mab'al ri Dios. ¹¹ Jetaq ri uchomanik loq, ri xk'ulmataj pa Cristo Jesús ri Ajawxel. ¹² Rumal ri qakojob'al pa Cristo, kujki'kotik rumal xujkiritajik xuquje' k'o ku'lib'al ku'x chage rech kujqeb' ruk' ri Dios. ¹³ Rumal ri' kinta chi'we chi man kak'is taj ta ik'u'x rumal ri k'ax ri tajin kinriq rumal iwe, jun utzilal wa' chi'we ix.

Ri ch'awem pa kiwi' ri winaq a'j Éfeso

¹⁴ Rumal wa' kinxuki' cho ri Tataxel, ¹⁵ ri tikowinaq ronojel ri k'o cho ri uwachulew xuquje' ri k'o pa ri kaj.* ¹⁶ Xuquje' kinta che chi kuya ichuq'ab' ri Uxlab'ixel, xuquje' kwinem ri kape pa ri uje'lal ri uq'inomal, ¹⁷ rech kak'oji' ri Cristo pa taq iwanima' kinta xuquje' che chi kixjeqi' pa ri loq'anik, ¹⁸ rech kich'ob' rij junam kuk' ri tyoxalaj taq winaq ri raqan, ri uwach, ri unimal xuquje' janipa qajinaq ri uloq'ab'al ku'x ri Cristo. ¹⁹ Ri kawaj are qas kichomaj ri loq'ab'al ku'x ri', ri sib'alaj nim cho ri qachomanik, rech kixnoj ruk' ronojel ri k'o ruk' ri Dios.

²⁰ Are' kakwinik kub'an sib'alaj nimaq taq jastaq quk' uj, rumal ri uchuq'ab' ri k'o pa qanima' ri man kujkwin taj kaqach'ob' rij, ²¹ ;che are' ya'tal wi kaya juluwem kumal ri winaq rech we q'ij junab' ri' pa taq ri komontyox xuquje' pa Cristo Jesús, chib'e q'ij saq! Jeri'.

* **3:15** 3:15 Che are kape wi ronojel b'i'aj kech ri winaq ri e k'o cho ri uwachulew

4

Xa jun qa'nik pa Cristo

¹ Rumal k'u wa' in k'o pa che' rumal utzijoxik ri Ajawxel, xa k'u kinta chi'we: Chik'asleb'ej jun utz laj k'aslemal taqal che ri sik'inik ri xik'amawa'j. ² Chimoch'o iwib' xuquje' utz chixno'jinoq, man kayakataj ta iwoyawal aninaq, chi'k'amawa'j nik'aj winaq chik ruk' loq'anik. ³ Chikojo ichuq'ab' rech xa ix jun, jetaq ri karaj ri Uxlab'ixel, rumal ri ja'maril ri k'o chi ixo'l. ⁴ Xa jun tyo'jal, xa jun Uxlab'ixel, xa jun ku'lib'al ku'x, are ri' ri sik'inik ri ub'anom ri Dios. ⁵ Xa jun Ajawxel, xa jun kojob'al, xa jun qasana'. ⁶ Xa jun Dios xuquje' xa jun Tataxel kech konojel ri winaq, ri k'o pa kiwi' konojel, xuquje' chikixo'l konojel, je xuquje' pa kanima' konojel.

⁷ Ya'tal k'u chaqe chqajujunal ri toq'ob' jetaq ri retab'al ri Cristo are xujach ri sipanik. ⁸ Rumal wa' kub'ij ri tz'ib'atalik: *Are xpaqi' chikaj xu'ka'm b'ik konojel ri e chaptal b'ik xuquje' xuya jaljoj taq sipanik chike ri achyab'.*☆

⁹ ¿Jas kel kub'ij wa' chi xpaqi' chikaj? Kel kub'ij chi nab'e xqaj b'ik xuquje' k'a chuxe' ri ulew. ¹⁰ Ri xqaj b'ik chuxe' ri ulew, are wa' ri xpaqi' xuquje' b'ik pa ri kaj, chunojisaxik ronojel. ¹¹ Are' na xyo'w b'e chike ri winaq rech k'o ku'x e taqo'n, e nik'aj chik e q'alajisal taq utzij ri Dios, e nik'aj chik e tzijol taq utzij ri Dios, e nik'aj chik a'jyuq'ab', xuquje' nik'aj chik a'jtijab'. ¹² Rech ke'kitijoj ri utinimit ri Dios chub'anik ri patanijem, rech kawok ri utyo'jal ri Cristo.

☆ 4:8 4:8 Salmos 68:18.

¹³ Xaq jeri' kujux xa jun pa ri qakojob'al xuquje' pa ri eta'manik rech ri Uk'ojol ri Dios, rech kujux ko pa ri qakojob'al xuquje' rech kujopan pa ri tz'aqat etab'al rech ri Cristo. ¹⁴ Rech man je ta kujuxik jas ri ak'alab' ri man xaq ta jun kek'oji' wi, keb'e jewa' jeri', rumal ri k'utu'n ri kaya chike kumal ri e q'olonelab' xuquje' ri winaq ri xaq kesub'unik. ¹⁵ Xaq jeri' kaqatzijoj ri qas tzij, ruk' loq'ab'al ku'x, xuquje' kujk'iyik k'a kujux na jetaq ri Cristo are' jolomaj rech ri komontyox. ¹⁶ Rumal rech ri Cristo kak'iy ri qaty'o'jal, rumal cher chikijujunal ri wokowinaq ri tyo'jal kakib'an ri kichak rech jeri' kakito' kib' kek'iyik xuquje' kakik'amawa'j kichuq'ab' pa ri loq'anik, rumal kitiqelo'm rib'.

Chik'asleb'ej ri k'aslemal pa Cristo

¹⁷ Xaq jeri' pa ri ub'i' ri Ajawxel kinta chi'we: Man je ta b'a kixno'jinik jetaq ri winaq ri man e kojonelab' taj, ri a're' e sachinaq ruk' taq ri kino'jib'al. ¹⁸ Q'equ'marinaq ri kichomab'al. Man kakiki'koteb'ej ta ri k'aslemal ri kape ruk' ri Dios, kowirinaq ri kanima', rumal chi man k'o ta keta'mab'al. ¹⁹ Maj chi kik'ixib'al, xkijach kib' pa ri b'anoj taq mak, man kak'is taj ta kik'u'x chub'anik ri etzelal. ²⁰ Man are ta k'u wa' ri k'utu'n ri xik'amawa'j che ri Cristo. ²¹ We na k'u qas xita ri xtzijox chi'we, chi xaq pa Jesús k'o wi qas tzij. ²² Xaq jeri' rajawaxik kitzaq kan ronojel ri q'e'l taq ino'jib'al xuquje' chiya kanoq ronojel ri xixux kan nab'e, rumal cher q'ayinaq chik ri ik'aslemal ri', rumal ri itzel taq irayinik. ²³ Chik'exa b'a ri uk'u'x ri ichomanik.

24 Xuquje' chikojo ri k'ak' taq atz'yaq rech ri k'ak' taq no'jib'al rech ri k'ak' k'aslemal, ri b'antal jetaq ri uka'yib'al ri Dios, pa ri qas tzij, ri suk'al xuquje' ri tyoxalaj k'aslemal.

25 Man kib'an ta chi b'a ri b'anoj taq tzij, are chib'ij ri qas tzij kuk' taq ri ik'ul ja, rumal qonojel xa jun tyo'jal qa'nik.

26 Man kiya ta b'e che ri oyawal kab'an rech pi'wi'. Man kiya ta b'e naj kixoyowarik.✧ 27 Man kiya ta b'e che ri Itzel kok pi'wanima'.

28 Ri kelaq' kan nab'e, man kelaq' ta chik, xane chakunoq ruk' suk'al, ruk' ri uq'ab' rech k'o kuya chike ri winaq ri e meb'a.

29 Man kib'ij ta itzel taq tzij. Are chitzijoj jastaq ri kuk'am la utzilal chike ri ketowik. 30 Man kiya ta b'is che ri Tyoxalaj Uxlab'ixel rech ri Dios, ri xukoj iwetal are xixkiritajik.

31 Chitzaqa kan ronojel k'axal ri k'o pa iwanima', oyawal, yojtajem, raqoj taq chi'aj, b'anoj taq tzij, xuquje' ronojel uwach etzelal. 32 Xane utz chixno'jinoq, che'l ik'u'x chike ri winaq, chikuyu taq iwib' jacha ri xub'an ri Dios xixukuy pa Cristo.

5

1 Xaq jeri' chiwesaj uwach ri uno'jib'al ri Dios, jer chixno'jin utz laj taq alk'wa'laxelab'.

2 Chik'asleb'ej jun k'aslemal rech loq'anik, jetaq ri xub'an ri Cristo, xujuloq'aj xuquje' xujach ri uk'aslemal je' jas jun k'ok' laj sipanik cho ri Dios.

✧ 4:26 4:26 Salmos 4:4.

³ Xaq jeri' man kib'an ta b'a mak kuk' taq ixoqib' xuquje' kuk' taq achyab', man kixjiq'jat ta xuquje', man kib'an ta jastaq ri man e ch'ajch'oj taj, rumal chi man kataqi' ta chike ri winaq ri ucha'om ri Dios. ⁴ Xuquje' mib'ij itzel taq tzij, tzijitzatik ri man k'o ta choq'aq' che, q'olob'al taq tzij, xuquje' tzij ri kawach kel kub'ij. Xane are chixtyoxinoq. ⁵ Rumal cher maj jun winaq ri kak'ark'atik, xuquje' kuq'ijila'j itzel taq jastaq ri man are ta Dios, ri b'anal mak kuk' taq achyab', ixoqib', karechab'ej ri ajawarem rech ri Cristo xuquje' ri rajawarem ri Dios. ⁶ Mixsub'utaj b'a ruk' taq ri tzijonem ri maj kupatanij, rumal chi ruk' wa' we jastaq ri' kape ri q'atoj tzij rech ri Dios pa kiwi' ri man keniman taj. ⁷ Xaq jeri' man kib'an ta iwachi'l chike.

⁸ Rumal k'u cher ix q'equ'mal kanoq ix nab'e, kamik k'ut ix ralk'wa'l ri tunal, je b'a chixno'jinoq jetaq ri ralk'wa'l ri tunal. ⁹ Ri uwachinik ri tunal are ri utzilal, ri suk'al xuquje' ri gas tzij. ¹⁰ Qas chiwila b'a jas ri karaj ri Ajawxel. ¹¹ Man kijunamaj ta b'a ik'u'x kuk' ri winaq ri kakib'an jastaq rech ri q'equ'mal, xane chi'tzujuj. ¹² Rumal chi k'ixib'al ub'ixik ronojel ri kakib'an cha'wal ri winaq ri man keniman taj. ¹³ Xa k'u ronojel ri kutunaj ri tunal, kaq'alajin na. ¹⁴ Rumal are ri tunal kak'utuw ronojel ri jastaq, rumal ri' kub'ij ri tz'ib'atalik: *Chatwa'jiloq at ri katwar chikixo'l ri kaminaqib', katutunaj ri Cristo.*

¹⁵ Rumal ri' gas chiwila na ri kixno'jinik, gas chichomaj na jas ri kib'ano, man je ta ri kixno'jin kon. Xane jer chixno'jin winaq ri

k'o iweta'mab'al. ¹⁶ Utz chib'ana chukojik ri q'otaj rumal cher kepe na q'ij ri man e utz taj. ¹⁷ Xaq jeri', man je ta kixno'jin ri winaq ri maj keta'mab'al xane chich'ob'o rij ri urayib'al uk'u'x ri Dios chi'we. ¹⁸ Man kixq'ab'ar taj ruk' jastaq ri kaq'ab'arisanik, rumal xaq kixukonarisaj, xane are chixnoj che ri Uxlab'ixel. ¹⁹ Chitaqchi'j iwib' ruk' ri Salmos, xuquje' ruk' ronojel uwach b'ix. Chixb'ixonoq xuquje' chixq'ijila'n che ri Ajawxel ruk' ronojel iwanima'. ²⁰ Amaq'el chixtyoxin che ri Dios Tataxel che ronojel ri jastaq, pa ri ub'i' ri Ajawxel Jesucristo.

Ri rajawaxik kakib'an ri k'ulanik taq winaq

²¹ Chinimaj iwib' rumal nim kiwil ri Cristo.

²² I'xoqilom chi'nimaj ri iwachajilal je' jas ri kib'an chunimaxik ri Ajawxel. ²³ Rumal chi are ri achajilom jolomaj rech ri rixoqil, jetaq ri Cristo are jolomaj xuquje' xukol ri komontyox, rumal cher are utyo'jal. ²⁴ Je' jas ri komontyox kuni-maj ri Cristo, je xuquje' ri i'xoqilom rajawaxik kakinimaj ronojel ri kakib'ij ri kachajilal chike.

²⁵ A'chajilom, chi'loq'aj ri iwixoqilal, je' jas ri xub'an ri Cristo xuloq'aj ri komontyox xuquje' xujach rib' cho ri ripb'al rumal rech ²⁶ rech xutyoxirisaj, xuch'ajch'ob'ej are xuch'ajo ruk' ja', rumal ri utzij. ²⁷ Rech xujach rib' chib'il rib' jun komontyox kachuplinik, maj ch'uluj che, xuquje' man q'uchu'ch taj, xane tyox xuquje' ch'ajch'oj. ²⁸ Ri achajilom xuquje' rajawaxik kuloq'aj ri rixoqil je' jas ri utyo'jal. Xapachin ri kuloq'aj rib' kuloq'aj xuquje' ri rixoqil. ²⁹ Rumal maj jun retzelam uwach ri utyo'jal, xane kutzuqu xuquje'

kuchajij je' jas ri kub'an ri Cristo che ri komontyox. ³⁰ Rumal chi uj utyo'jal ri Cristo. ³¹ Rumal ri', ri achi ku'ya kan ri utat ri unan, ku'x jun ruk' ri rixoqil, xaq jeri' ri e keb' winaq ku'x xa jun tyo'jal. ☆ ³² Chi ri' kaqil wi chi sib'alaj nim wa' we uchomanik loq ri Dios, are wa' ri kinchomaj in chirij ri Cristo xuquje' ri komontyox. ³³ Pune jeri' pa jujunal b'a chi'we chiloq'aj ri iwixoqil je' jas ri kib'an chuloq'axik iwib' ix, xuquje' ri ixoqilom chunimaj ri achajilom.

6

¹ Alk'wa'laxelab', chi'nimaj ri itat inan, pa ri Ajawxel, are wa' ri suk' ub'anik. ² Cha'nimaj ri atat anan, are wa' ri nab'e taqanik ri k'o tewechib'al chi'tal loq ruk', ³ *rech utz kate-lik, xuquje' kaki'koteb'ej naj k'aslemal cho ri uwachulew.* ☆

⁴ Xuquje' ri ix, tat nan, man xaq ta kiyak koyawal ri i'walk'wa'l, xane chi'k'iyisaj xuquje' chi'pixab'aj pa ri utzij ri Ajawxel.

⁵ Ri ix, ajchakib', chi'nimaj ri ajchoq'e chak rech uwachulew ruk' moch'och'em, ruk' suk'al rech ri iwanima' jacha kib'an che ri Cristo.

⁶ Man xwi ta ki'nimaj are tajin kixkika'yey kixchakunik, jacha ri kakib'an ri winaq ri xwi kakaj kegaj chikiwach ri winaq, xane je chixno'jinoq ajchakib' rech ri Cristo, chib'ana ronojel ri jastaq ri karaj ri Dios. ⁷ Chixpatanijoq ruk' ronojel iwanima', iweta'm chi are kipatanij ri Dios man are ta ri winaq. ⁸ Iweta'm chi ri Dios kutoj na

☆ **5:31** 5:31 Génesis 2:24. ☆ **6:3** 6:3 Deuteronomio 5:16.

uk'axelal chi'we pa ijujunal rumal ri utzilal ri kib'ano we ix ajchakib' o wine ix patrón.

⁹ Ri ix xuquje', ri ix patrón, utz chib'ana chike ri iwajchakib', man xaq ta k'ax kib'an chike. Na'taj chi'we, xa jun iwajaw k'o pa ri kaj, ri Are' man xaq ta k'yaqal ri ku'chao.

Ri qach'o'jib'al ri uya'om ri Dios

¹⁰ K'isb'al rech kinb'ij chi'we, chik'amawa'j ichuq'ab' pa ri ukwinem ri Ajawxel. ¹¹ Chikojo ri ch'o'jib'al ri uya'om ri Dios rech man kixch'eketaj ta rumal ri Itzel. ¹² Rumal man kuk' ta ri winaq kujch'o'jin wi, xane kuk' ri itzel taq uxlab'al a'juwo kaj ri keb'in pa ri sutz', ri k'o taqanik pa kiq'ab', e q'atal taq tzij, ri nimaq taq taqanelab', itzel taq uxlab'al ri ketaqan pa ri q'equ'mal cho ri uwachulew. ¹³ Rumal k'u ri', chiwatz'yaqib'ej ronojel ri ch'o'jib'al ri xuya ri Dios, rech are kuriq ri itzel taq q'ij, kixkwinik kito' iwib', k'a pa ri k'isb'al rech ri ch'o'j. ¹⁴ Ko b'a chixtak'aloq, chijat'ij ri ipam ruk' ri qas tzij, chich'uqu ri uwach ik'u'x ruk' ri suk'al. ¹⁵ Chikojo che ixajab' ri ja'maril rech kixkwinik kitzijoj ri utz laj tzij. ¹⁶ Xuquje' chiwuk'aj ri to'b'al iwib' rech kojoniq, rech kixkwinik kichup ronojel ri k'yaqab'al rech q'aq' ri kub'an ri Itzel. ¹⁷ Chikojo ri tob'al ijolom rech ri kolotajem, xuquje' chiwuk'aj ri sak'ib'al rech ri Uxlab'ixel, are ri utzij ri Dios. ¹⁸ Chib'ana ch'awem pa ri Uxlab'ixel, chita che ri Dios ri kajawatajik xuquje' chichilib'ej iwib' che. Chixk'asloq xuquje' amaq'el chiwilij ch'awem pa kiwi' konojel ri Tyoxalaj taq winaq. ¹⁹ Chib'ana

xuquje' ch'awem pa nuwi', rech are kinb'ij ri utzij ri Dios, kinya uk'utik ri man eta'matal taj chrij ri utz laj taq tzij ²⁰ Rumal wa' we tzij ri in jat'ital ruk' ch'ich', xaq jeri' chib'ana ch'awem pa nuwi' rech ruk' chuq'ab' qas je' kinb'an che uq'alajisaxik ri utz laj tzij jetaq ri karaj ri Dios.

K'isb'al rutzil kiwach

²¹ Ri loq'alaj qachachal Tíquico, suk' ranima' patanil rech ri Ajawxel, kutzijojej wa' chi'we ronojel ri tajin kak'ulmataj wuk', rech kiweta'maj, jas je' nub'anom. ²² Kintaq b'i iwuk' rech kiweta'maj jas kujriqitajik xuquje' rech kaya'taj ichuq'ab' are kiwil uwach.

²³ Are b'a ri Dios Tataxel xuquje' ri Ajawxel Jesucristo kuya ja'maril, loq'anik xuquje' kojjob'al chike ri e qachalal. ²⁴ Are b'a ri utoq'ob' ri Dios, ri man kak'is taj, kakanaj kuk' konojel ri kakiloq'aj ri Ajawxel Jesucristo.

**RI K'AK' TESTAMENTO PA TZIJOB'AL
K'ICHE'
The New Testament in the K'iche' of Totonacapan
language of Guatemala
Nuevo Testamento K'iche' de Totonacapan**

copyright © 2022 Pioneer Bible Translators

Language: Qach'abel (K'iche')

Dialect: Totonacapan

Contributor: Pioneer Bible Translators

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

If you make any changes to the text, you must indicate that you did so in a way that makes it clear that the original licensor is not necessarily endorsing your changes.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

Note that in addition to the rules above, revising and adapting God's Word involves a great responsibility to be true to God's Word. See Revelation 22:18-19.

2023-04-13

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 22 Feb 2024 from source files dated 14 Apr 2023

80589b2e-3159-52d6-a29f-253eca70f2bd